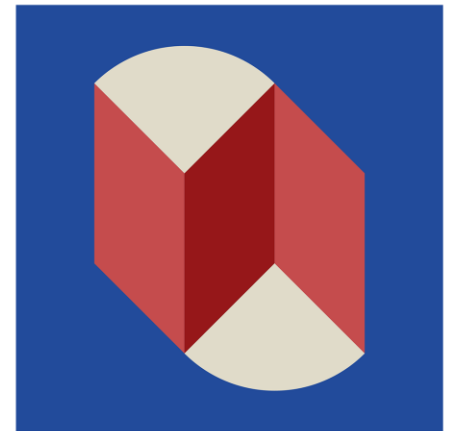

SEMINAR ZA MENTORJE

15. In 16. 12. 2016

Hotel Laguna,
Strunjan

**vkjučujemo
in aktiviramo!**

JAK

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

**vkjučujemo
in aktiviramo!**

JAK

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

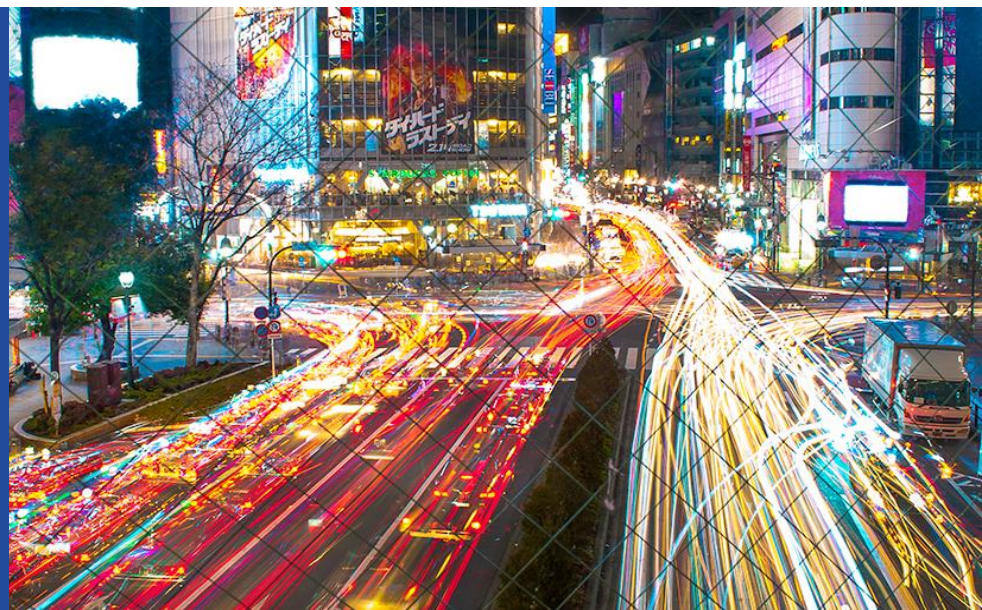
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

MOTIVACIJSKE ZNAČILNOSTI RANLIVIH ODRASLIH V PROGRAMIH NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA

Marko Radovan
*(Filozofska fakulteta UL,
Oddelek za pedagogiko in andragogiko)*

Spreminjanje vloge učenja in izobraževanja

- Hitro zastarevanje znanja
- Globalizacija
- Demografske spremembe

Vseživljenjsko učenje kot orodje za prilagajanje tem spremembam.

Katere so skupine v izobraževanju odraslih so "ranljive"?

- Ranljive skupine odraslih označujejo značilnosti, ki jih ovirajo pri vključitvi v izobraževanje ali pa v samem procesu izobraževanja.
- EU je na problem ranljivih skupin začela opozarjati predvsem z vidika politike zaposlovanja – *"...če nimaš službe, si socialno izključen..."*

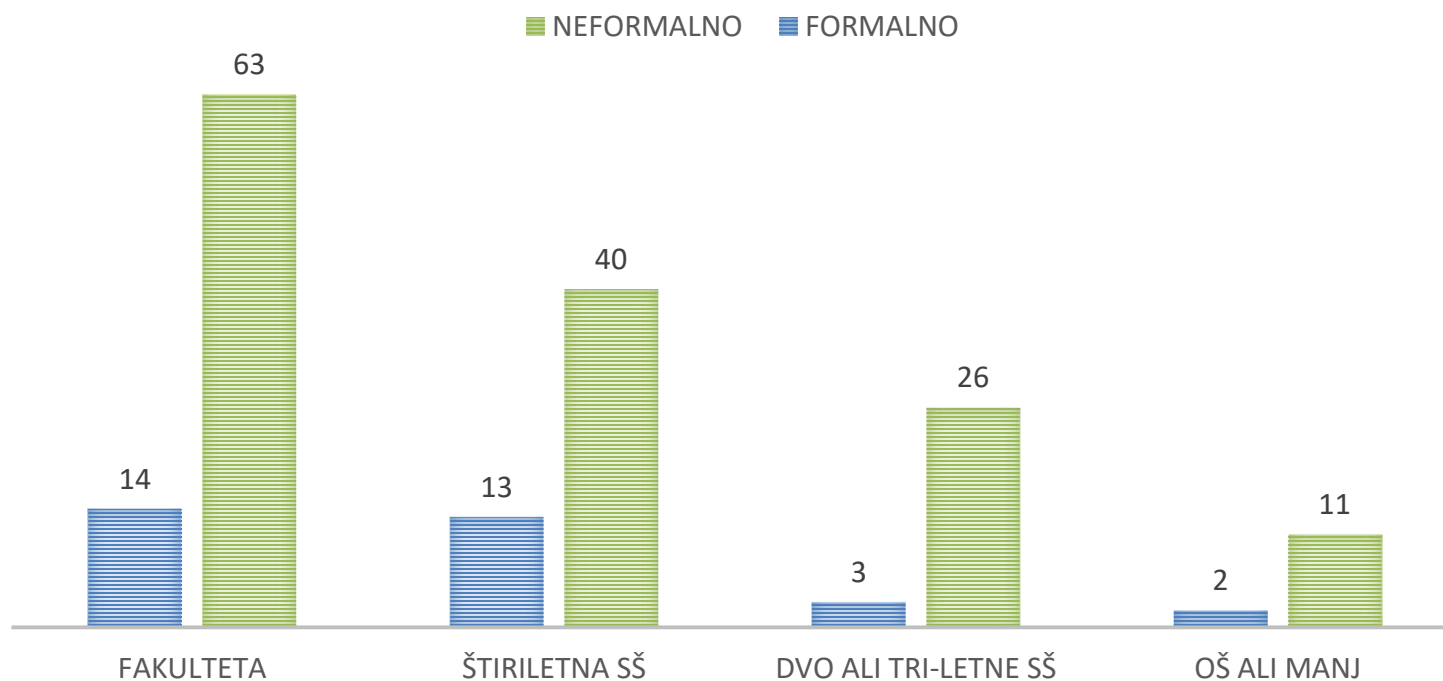

Katere so "ranljive skupine" v izobraževanju (odraslih)?

- Raziskave kažejo, da gre najpogosteje za naslednje skupine prebivalstva:
 - ljudje s posebnimi potrebami,
 - migranti in etnične manjšine (vključno z Romi),
 - brezdomci,
 - (nekdanji) zaporniki,
 - odvisni od drog/alkohola,
 - starejši ljudje, ki so osamljeni.
- Za nekatere od teh skupin je značilna nizka stopnja izobrazbe, pogosto tudi nizka stopnja pismenosti.

Dosežena izobrazba in udeležba v izobraževanju odraslih

Pomen pismenosti

PIAAC – slovenska raziskava pisnih spretnosti odraslih 2016

OECD PIAAC

Oglejte si pravila vrtca. Na spodnje vprašanje odgovorite tako, da označite podatek na seznamu.

Kdaj naj bi otroci najkasneje prispeli v vrtec?

PRAVILA VRTCA

- Dobrodošli v našem vrtcu! Veselimo se krasnega leta, polnega zabave, učenja in spoznavanja. Prosimo, vzemite si nekaj časa in preberite naša pravila.
- Otroka pripeljite v vrtec do 9.00.
- Prinesite odevjico ali blazino in/ali majhno mehko igračo za dnevni počitek.
- Otroka oblecite v udobna oblačila in s sabo prinesite rezervno obleko.
- Otrok naj s sabo ne nosi nakita in sladkarij. Če vaš otrok praznuje rojstni dan, se o pogostitvi pogovorite z otrokovo vzgojiteljico.
- Otrok naj v vrtec pride popolnoma oblečen, ne v pižami.
- Prosimo vas, da se ob prihodu vpišete s polnim imenom. Tako zahtevajo predpisi o delovanju vrtca. Hvala.
- Zajtrk strežemo do 7:30.
- Zdravila morajo biti v originalni, označeni embalaži in vpisana v seznam zdravil, ki je v vsaki učilnici.
- Če bi imeli kakšno vprašanje, se, prosimo, obrnite na vaši vzgojiteljici, gospe Močnik ali Trdina.

Primeri bralnih nalog

Razumevanje besed

Naloge, s katerimi se preverja razumevanje besed, sestavljajo slika predmeta in štiri tiskane besede, ena od slednjih se nanaša na predmet, ki je na sliki. Anketiranci morajo obkrožiti besedo, ki se ujema s sliko.

uho jajce ustnica vrč

Razumevanje stavkov

Naloge za razumevanje stavkov od anketiranca zahtevajo, da oceni, ali je stavek smiseln glede na lastnosti resničnega sveta ali notranjo logiko stavka. Anketiranec prebere stavek in obkroži DA, če je stavek smiseln, ali NE, če je stavek nesmiseln.

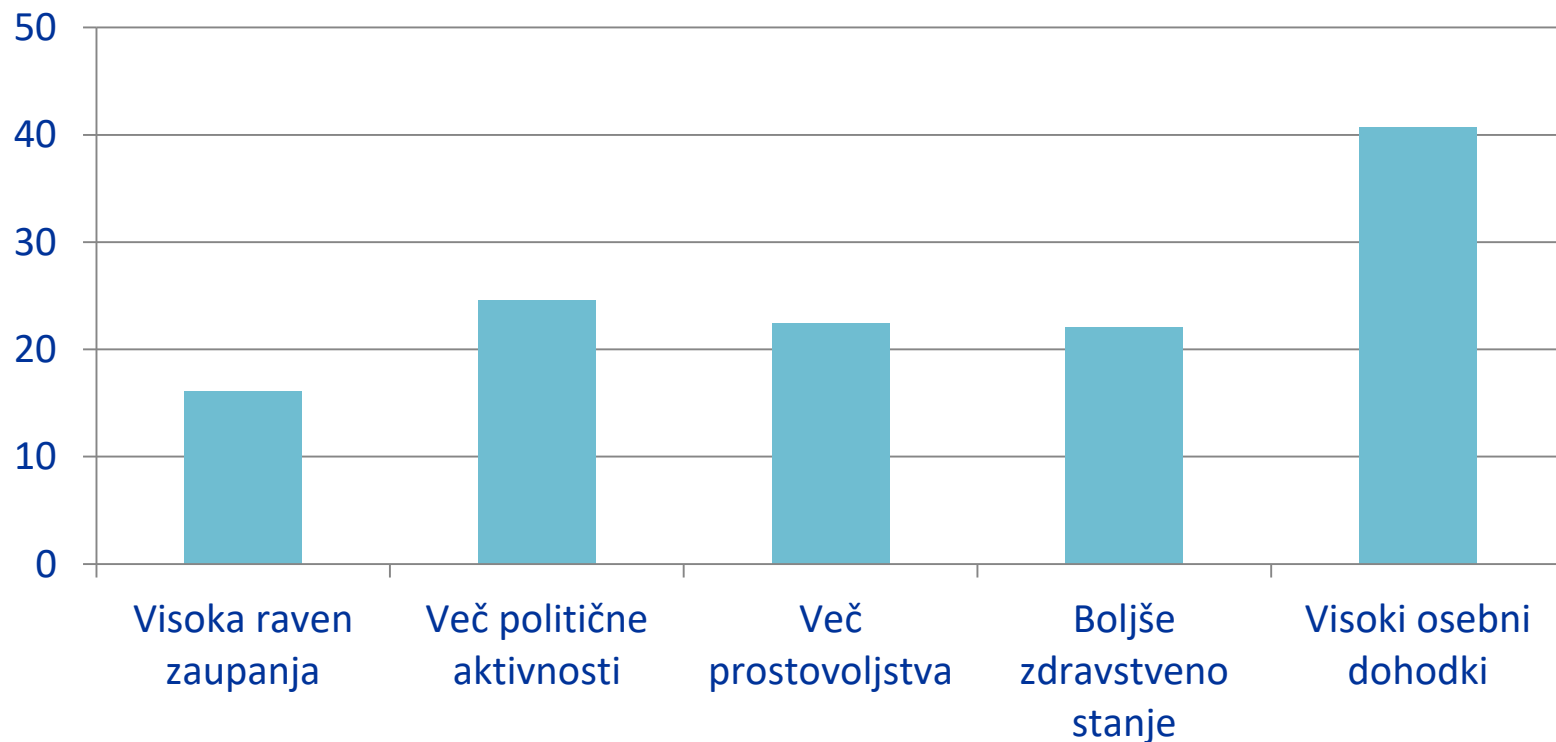
Dekleta so pojedle pesem.	DA	NE
Moški je vozil zelen avtomobil.	DA	NE
Najlažji balon je lebdel na jasnem nebu.	DA	NE
Udobna blazina je mehka in kamnita.	DA	NE
Oseba, ki je stara dvajset let, je starejša od osebe, ki je stara trideset let.	DA	NE

Razumevanje odlomkov besedil

Pri nalogah, ki merijo razumevanje odlomkov, morajo anketiranci prebrati odlomek in na določenih točkah med dvema besedama izbrati tisto, ki je najbolj smiselna.

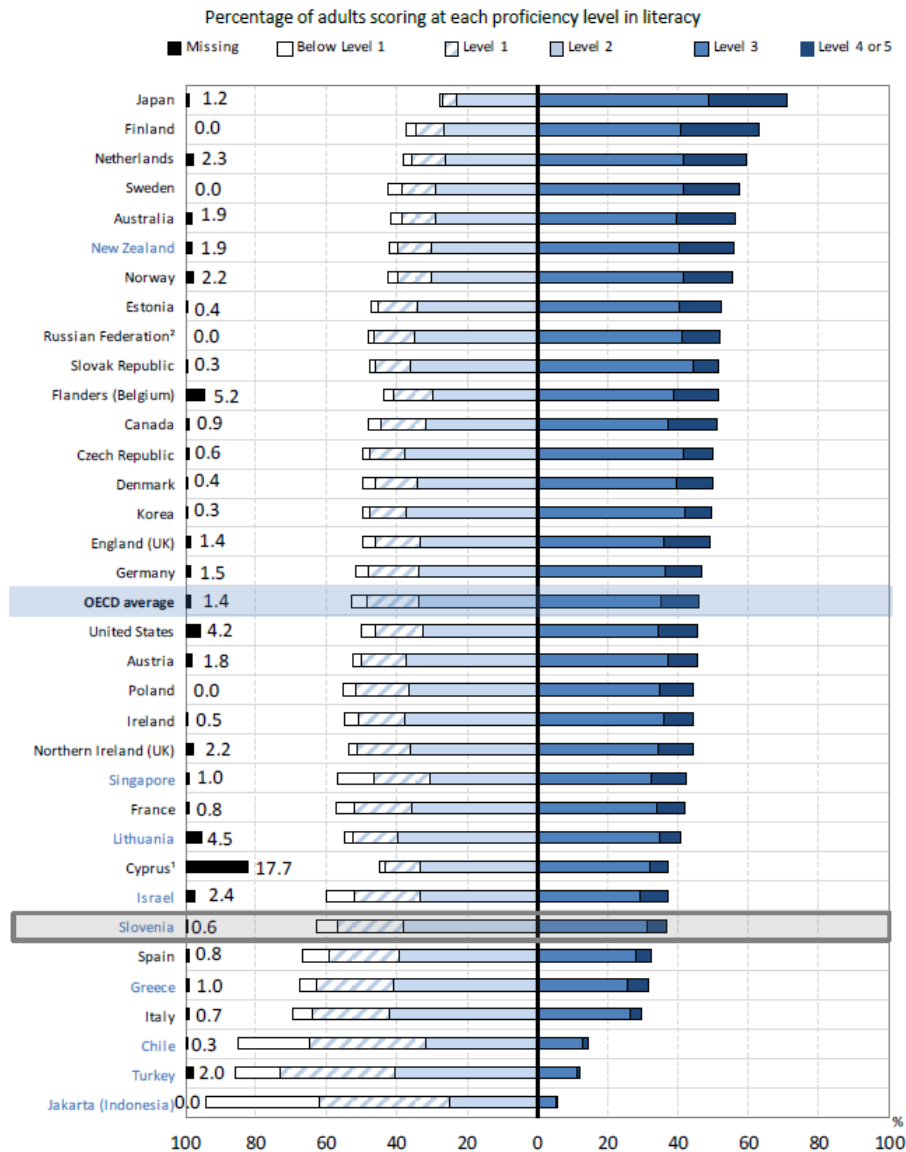
Pomen pismenosti

Razlike v odstotnih točkah med odraslimi, ki so se uvrstili na raven 4/5 in tistimi na ravni 1.

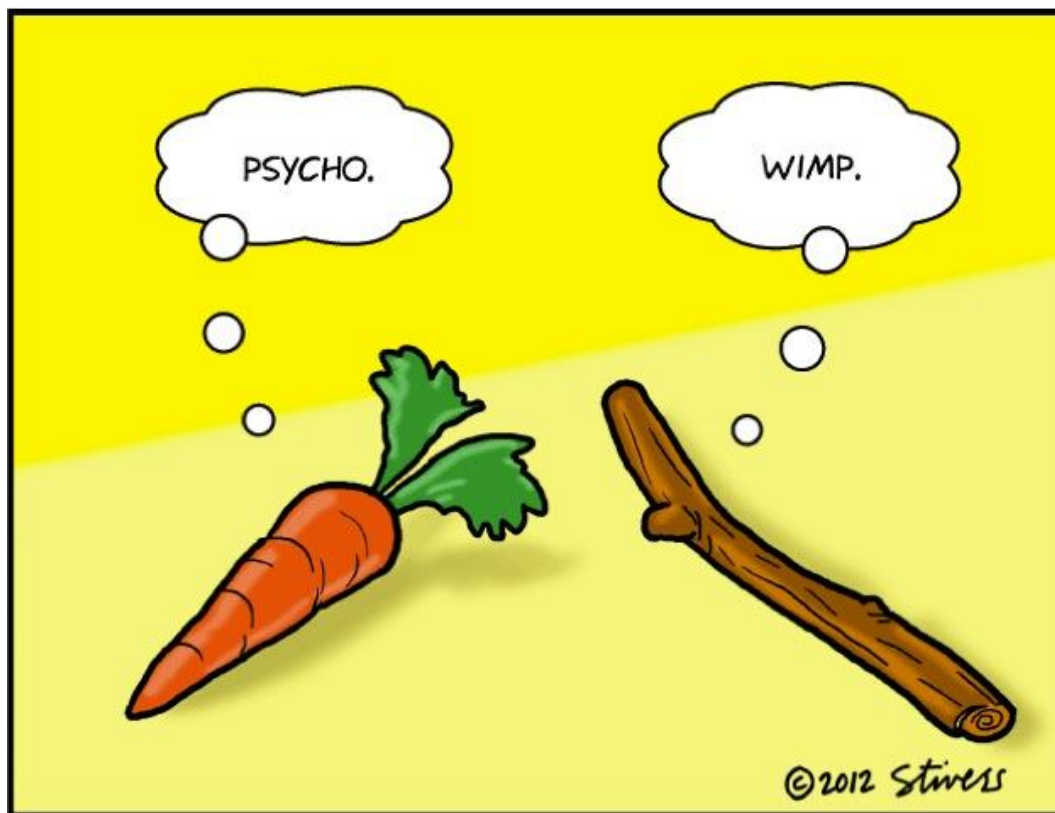
Raven besedilnih spretnosti med odraslimi

Figure 1 Literacy proficiency among adults

Razumevanje motivacije ranljivih skupin

"Večno" vprašanje učiteljev.

Je motivacija sociološki ali psihološki problem?

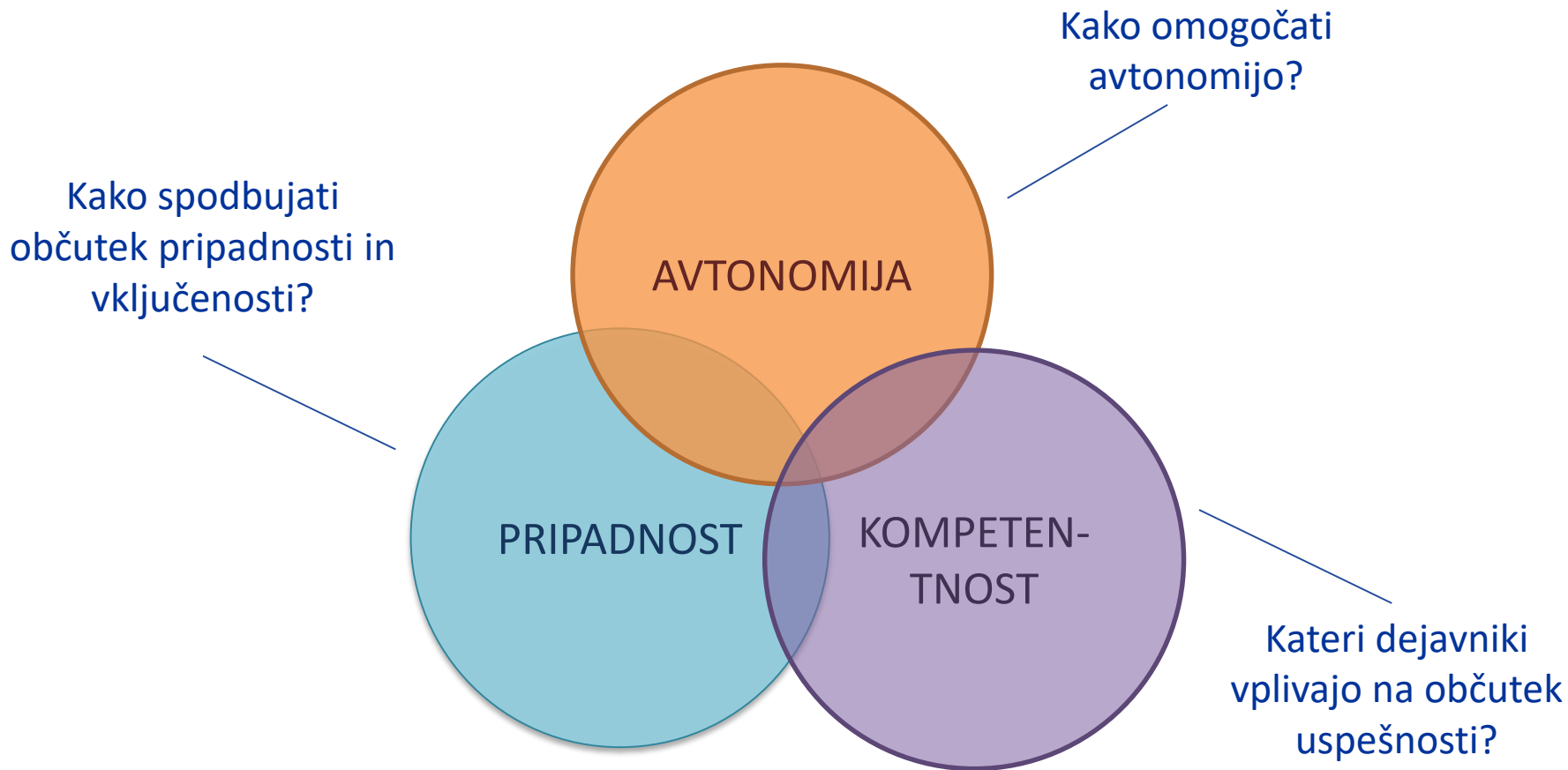
Vloga izobraževalca odraslih pri spodbujanju motivacije za učenje

Izobraževalci odraslih poudarjamo predvsem:

- Vzpostavitev vzdušja
- Skupno načrtovanje ciljev, vsebin
- Ugotavljanje potreb udeležencev
- Skupno oblikovanje ciljev programa
- Skupno načrtovanje aktivnosti

Deci in Ryan (2000): motivacija se razvije, ko so zadovoljene temeljne psihološke potrebe

Za uresničitev teh potreb je "kriv" mentor ali učitelj...

Zakaj se "nekateri" ne izobražujejo?

- Ugotovitve raziskav v katerih so proučevali **ovire manj pismenih odraslih** (Hayes, 1987, 1988; Beder, 1989, 1990; Quigley, 1997):
 - nizko samozaupanje za učenje
 - vrednote referenčnih skupin
 - negativna stališča do izobraževanja
 - nizka prioriteta
- **Allan Quigley (1997)**: izobrazba kot nekaj zaželenega, "šolanje" kot nekaj nesprejemljivega.

(Možni) vzroki negativnih stališč do izobraževanja

1. SOCIO-EKONOMSKI STATUS

Nizko vrednotenje izobraževanja kot značilnost določenega socialno-ekonomskega razreda.

Odrasli iz nižjih ekonomskih razredov bolj cenijo praktično delo kot intelektualne naloge.

Delo je pomembnejši življenjski cilj kot učenje v šoli.

2. SLABE IZKUŠNJE IZ ŠOLANJA

Prejšnje šolanje manj izobraženih odraslih prežeto z neuspehi in konflikti.

Negativna stališča oblikovana na podlagi neposrednih izkušenj, ki so bile neprijetne in so vsebovale malo spodbud.

Na kaj se običajno nanašajo stališča udeležencev izobraževanja?

Stališče do vsebine

Stališče do sebe
(samopodoba)

Stališče do učitelja

Udeleženeec

Možnost uspeha

Strategije za razvijanja interesa

- Lastna angažiranost
- Povezovanje osebnimi interesi
- Prikaz uporabne vrednosti
- Abstraktne vsebine bolj konkretne
- Uporaba aktivnih učnih metod
- Možnost izbire, aktivnega sodelovanja

Še nekaj strategij za razvoj kompetentnosti...

- **Doživljanje pozitivnih izkušenj!**
- Pogoste spodbude, povratne informacije
- Postavljenje realnih (uresničljivih) ciljev
- Primerjava z vrstniki, ki so pri podobni ali isti aktivnosti že uspešni

Vprašanja za razmislek in diskusijo

- Katere značilnosti posameznih ranljivih skupin poznate iz svoje osebne izkušnje?
- Katere značilnosti ranljivih skupin menite, da pomembno vplivajo na njihovo motivacijo? Kaj jih odvrča od teh aktivosti?
- Kako različne značilnosti vplivajo na proces mentoriranja?

Vloga mentorja pri delu z ranljivimi skupinami

- **Paolo Freire (1970):** "*Pedagogika zatiranih*" – ozaveščanje skozi učenje na podlagi izkušenj.
- Naloga programov za ranljive skupine je (tudi) **ozaveščanje** – mentorji naj bi pri udeležencih spodbujali zavedanje o vzrokih njihovega položaja, revščine, izključenosti...
- Kritika tradicionalnega izobraževanja ("bančniški" koncept).
- V središču izobraževanja je **dialog** in **problemsko zasnovano učenje**.

